

ת"פ 16742/10/18 - מדינת ישראל נגד ח'אלד סלימאן

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 16742-10-18 מדינת ישראל נ' סלימאן
בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה -
פלילי - עו"ד מוחמד מולא

נגד
הנאשם

ח'אלד סלימאן
באמצעות בא כוחו עו"ד ניזאר חדאד

הכרעת דין

כתב האישום:

1. חברת אאורה ישראל בע"מ היא חברה קבלנית העוסקת בענף הבנייה **(להלן: "חברת אאורה")**.
2. הנאשם הוא קבלן בניין, ובעלים של חברת "אמפו חשמל ובנייה בע"מ" העוסקת בענף הבנייה **(להלן: "חברת אמפו")**.
3. פרח ג'ראיסי הוא מהנדס בניין במקצועו **(להלן: "המהנדס ג'ראיסי" או "ג'ראיסי")**.
4. בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, הייתה חברת אאורה בעלת היתרי בנייה כמפורט להלן.
(א) היתר בניה לבניית בית מגורים דו קומתי בן 4 יחידות, בגוש 10121 חלקה 8 מגרש 268 בעיר פרדס חנה **(להלן: "היתר הבניה במגרש 268")**, אשר ניתן בתיק בניין מספר 602592 **(להלן: "תיק הבניין במגרש 268")**.
- (ב) היתר בנייה לבניית בית מגורים דו קומתי בן 7 יחידות, בגוש 10121 חלקה 8 מגרש 269 בעיר פרדס חנה **(להלן: "היתר הבניה במגרש 269")** אשר ניתן בתיק בניין מספר 602593 **(להלן: "תיק הבניין במגרש 269")**.
5. בחודש 06/2013, במועד מדויק שאינו ידוע למאשימה, שכרה חברת אאורה את שירותיו של הנאשם לבניית בתי מגורים, בהתאם להיתרי הבניה במגרשים הנ"ל.
6. בחודש פברואר 2015 או בסמוך לכך, במועד מדויק שאינו ידוע למאשימה, זייף הנאשם את המסמכים

המפורטים להלן, וזאת בכוונה לקבל באמצעותם, במרמה, אישור להספקת שירותים לפי תקנות התכנון והבניה (אישורים למתן שירותי חשמל, מים וטלפון) התשמ"א - 1981 **(להלן: "טופסי אכלוס או טופסי 4")** מהועדה המקומית לתכנון ולבניה - פרדס חנה - כרכור, ובהמשך לכך לקבל במרמה כספים, הכל כפי שיפורט:

7. מסמך שכותרתו "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין טופס 10 (טופס 104)" - הנאשם זייף את המסמך באופן הנחזה להיות תצהיר של המהנדס ג'ראיסי, לפיו הוא אחראי לביצוע שלד הבניין שהוקם על פי היתר הבניה במגרש 268 והיתר הבניה במגרש 269, הוא בדק את הקרקע, את השלד, החומרים והמוצרים המרכיבים את השלד, וכן הצהרה של המהנדס ג'ראיסי, לפיה, כל בדיקות שלד הבניין, בוצעו על פי התקנים המתאימים, ובהתאם להוראות הדין. הנאשם רשם במסמך את פרטיו של המהנדס ג'ראיסי, וחתם בחתימה הנחזית להיות חתימת המהנדס ג'ראיסי.

8. מסמך שכותרתו "טופס דיווח על עריכת ביקורת באתר הבניה טופס 105" - הנאשם זייף את המסמך באופן הנחזה להיות דיווח של המהנדס ג'ראיסי, לפיו הוא ביקר באתר הבניה הנוגע להיתר הבניה במגרש 268, וכי הבניה בוצעה בהתאם לתנאי היתר הבניה. הנאשם רשם במסמך את פרטיו של המהנדס ג'ראיסי, וחתם בחתימה הנחזית להיות חתימת המהנדס ג'ראיסי.

9. מסמך שכותרתו "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין טופס 10" - הנאשם זייף את המסמך באופן הנחזה להיות תצהיר של המהנדס ג'ראיסי, לפיו הוא אחראי לביצוע שלד הבניין שהוקם על פי היתר הבניה במגרש 268, והוא בדק את הקרקע, את השלד, החומרים והמוצרים המרכיבים את השלד, וכן הצהרה של המהנדס ג'ראיסי לפיה כל בדיקות שלד הבניין בוצעו על פי התקנים המתאימים ובהתאם להוראות הדין. הנאשם רשם במסמך את פרטיו של המהנדס ג'ראיסי, וחתם בחתימה הנחזית להיות חתימת המהנדס ג'ראיסי.

10. מסמך שכותרתו "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין טופס 10" - הנאשם זייף את המסמך באופן הנחזה להיות תצהיר של המהנדס ג'ראיסי, לפיו הוא אחראי לביצוע שלד הבניין שהוקם על פי היתר הבניה במגרש 269, והוא בדק את הקרקע, את השלד, החומרים והמוצרים המרכיבים את השלד, וכן הצהרה של המהנדס ג'ראיסי לפיה כל בדיקות שלד הבניין בוצעו על פי התקנים המתאימים ובהתאם להוראות הדין.

11. הנאשם רשם במסמך את פרטיו של המהנדס ג'ראיסי, וחתם בחתימה הנחזית להיות חתימת המהנדס ג'ראיסי.

12. בהמשך לאמור, במועד מדויק שאינו ידוע למאשימה, מסר הנאשם את המסמכים הנזכרים למר אורן הדר, מהנדס מטעם חברת אאורה **(להלן: "המהנדס הדר")**.

13. נטען, כי הנאשם עשה כן בודעו כי המסמכים מזויפים, תוך יצירת מצג כוזב בפני המהנדס הדר, לפיו הבניה בוצעה בהתאם להיתרי הבניה, ובפיקוח המהנדס ג'ראיסי, ועל מנת שהמסמכים יוגשו על ידי חברת אאורה לתיקי הבניין במגרשים 268 ו-269, לצורך קבלת טופס 4.

14. עם קבלת המסמכים, נחה דעתו של המהנדס הדר, שהבניה בוצעה בהתאם להיתר הבניה ובפיקוח המהנדס ג'ראיסי, והוא הגיש את המסמכים לתיקי הבניין הרלבנטיים.

15. בתאריך 31/3/2015 קיבל הנאשם, באמצעות חברת אאורה בע"מ, במרמה, טופס 4 מהועדה המקומית לתכנון ולבנייה - פרדס חנה - כרכור, וזאת בהתבסס על המסמכים שנטען כי זויפו על ידי הנאשם.
16. לאחר קבלת טופס 4, שילמה חברת אאורה בע"מ לנאשם סכום כסף עבור עבודתו, בסך שאינו ידוע במדויק למאשימה.
17. לפיכך, לאור כל האמור, נטען על ידי המאשימה כי במעשיו המפורטים לעיל, זייף הנאשם את המסמכים הנזכרים לעיל, בכוונה לקבל באמצעותם דבר, השתמש בהם ביודעו כי הם מזויפים, וקיבל במרמה, באמצעות המסמכים המזויפים, אותם מסר לחברת אאורה, טופסי 4 מהועדה המקומית לתכנון ולבנייה פרדס חנה - כרכור, וכן קיבל במרמה מחברת אאורה, תמורה כספית שאינה ידועה למאשימה.
18. לנאשם יוחסו איפוא ביצוע העבירות הבאות: זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר - עבירה לפי סעיף 418 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; שימוש במסמך מזויף - עבירה לפי סעיף 420 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא, התשל"ז - 1977.

תשובת הנאשם לכתב האישום:

19. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום.
20. הוא טען שהוא איננו הבעלים של חברת "אמפו חשמל ובנייה בע"מ", העוסקת בענף הבנייה, אלא אחיו מוראד סלימאן, הוא הבעלים.
21. לגופו של עניין, כפר הנאשם בחתימה או זיוף המסמכים נשוא כתב האישום, וטען שאין לו שום אינטרס לזייף את המסמכים, הכחיש כל נגיעה אליהם, לרבות את הטענה, כי הוא זה שקיבל אותם וכן כפר במסירתם למהנדס אורן הדר.
22. עוד טען שלא הייתה לו כל נגיעה להוצאת טופסי 4 ביחס לדירות שבנה במגרשים הנזכרים ומי שהייתה אמונה על הוצאתם הייתה חברת אאורה.

דין והכרעה:

23. התשתית הראייתית שהונחה בפני בית המשפט להוכחת זיופם של המסמכים הנזכרים, על ידי הנאשם, אינה מבוססת על ראיות ישירות, כי אם, על מערכת ראיות נסיבתיות וחווות דעת מומחה.
24. הראיות שהניחה התביעה בפני בית המשפט, מתחלקות לשתי קבוצות. קבוצה אחת של ראיות, מכילה ראיות נסיבתיות, המבקשות להראות, כי מסמכי המחלוקת נמסרו ריקים לנאשם, והתקבלו ממנו כשהם מלאים וחתומים, ולכן יש להסיק מכך כי הנאשם זייפם. קבוצה שנייה של ראיות, הינן ראיות שבמומחיות, מפיהן של שתי גרפולוגיות, אשר בחנו את כתב היד במסמכי המחלוקת, ולעמדתן, כתב היד המתנוסס על מסמכי המחלוקת הוא כתב ידו של הנאשם ואינו כתב ידו של המהנדס ג'ראסי.
25. על פי הדין, לשם הרשעה על בסיס מערכת ראיות נסיבתית, על בית המשפט להיווכח, כי המסקנה האחת

והיחידה העולה מהן מפלילה את הנאשם בביצוע המעשים המיוחסים לו, ולא קיים תרחיש מסתבר אחר (ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף (2015)).

26. לפיכך, אפנה לבחון את מכלול הראיות הללו ואשקול באם ניתן לזקק מהן מסקנה מפלילה אחת ויחידה, לחובת הנאשם, אם לאו.

27. הדיון יהיה כדלהלן, תחילה אציג את מסמכי המחלוקת וטיבם, לאחר מכן אסקור את העדות הנוגעת למסירתם ריקים לנאשם, וקבלתם מהנאשם, כשהם מלאים וחתומים. לאחר מכן, אתייחס לחוות הדעת של שתי המומחיות בזיקה לשאלה באם כתב היד המתנוסס על מסמכי המחלוקת הוא כתב ידו של הנאשם ולא כתב היד הנחזה.

28. בתום כל סקירה אקבע ממצאים עובדתיים ביחס לרכיב ראיתי זה, ובסופו של דיון, אקבץ את מסקנות הדיון, איישם את ממצאי העובדה על הוראות הדין הרלבנטיות, ואציין את מסקנת הדיון.

מסמכי המחלוקת טיבם ותיאורם:

29. מדובר במסמכים שהתקבלו וסומנו כראיות - ת/6 עד וכולל ת/10:

א. ת/6 - מסמך שכותרתו "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין טופס 10 (טופס 104)" - זהו תצהיר מאת המהנדס המעיד מאת החתום עליו (לכאורה, המהנדס ג'ראיסי), לפיו הוא אחראי לביצוע שלד הבניין. השלד הוקם על פי היתר הבניה כחוק. וכי הוא בדק את הקרקע, את השלד, החומרים והמוצרים המרכיבים את השלד, כל בדיקות שלד הבניין, בוצעו על פי התקנים המתאימים, ובהתאם להוראות הדין.

ב. ת/7 - מסמך שכותרתו "טופס דיווח על עריכת ביקורת באתר הבניה טופס 105" - טופס דיווח של המהנדס (לכאורה, ג'ראיסי) לפיו הוא ביקר באתר הבניה הנוגע להיתר הבניה במגרש 268, וכי הבניה בוצעה בהתאם לתנאי היתר הבניה.

ג. ת/8 - מסמך שכותרתו "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין טופס 10" - תצהיר דומה לתצהיר שסומן - ת/6.

ד. ת/9 - מסמך שכותרתו "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין טופס 10" - תצהיר דומה לת/6 ו- ת/8.

30. המסמכים ת/6 - ת/10 נושאים חתימה וחותרת הנחזית להיות של המהנדס ג'ראיסי אשר העיד כי מעולם לא חתם עליהם ולא ערך אותם (ראו להלן).

עדות של המהנדס ג'ראיסי (פרוט' מיום 11/6/19, עמ' 7 - 9):

31. ג'ראיסי סיפר כי הוא מהנדס בניין בעל משרד בנצרת משנת 1976. בשנת 2015, קיבל טלפון ממהנדס מועצת פרדס חנה, ושאל אותו בנוגע למסמכי המחלוקת מושא כתב האישום. הוא השיב, שהוא מעולם לא עבד על הפרויקט הזה, ואף לא היה בפרדס חנה. לשאלת בית המשפט, הוא הדגיש, כי לא היה לו שום קשר לחברת אאורה (החברה היזמית שבנתה בפרדס חנה).

32. הוא עיין במסמכים ת/6 - ת/10, והבהיר כי החתימה המתנוססת עליהם אינה שלו, אף הפרטים הרשומים עליהם כמו מספר הטלפון שלו ותיבת הדואר הרשומה באחד מהם, אינה שלו (ת/6), עוד הדגיש, כי אין זה כתב ידו.

33. לפיכך, כאשר הבהיר לו מהנדס המועצה, כי ישנם מסמכים כאלה, הוא הופתע מאוד, ופנה למשטרה והגיש תלונה. הוא אף נתן הצהרה, שמופנית למהנדס הוועדה המקומית בפרדס חנה (ת/28), שהוא לא קשור למסמכים האלה, לא מילא אותם, לא חתם עליהם, לא פיקח על שום בניית בית בפרדס חנה, וכי המסמכים מזויפים.

34. ג'ראיסי נחקר חקירה נגדית ועדותו לא קועקעה ולא נסתרה. הלכה למעשה, ההגנה לא חלקה על גרסתו, טענתה הייתה כי הנאשם כלל לא קיבל לידיו מסמכים אלה וממילא לא זייף אותם.

35. על יסוד המסמכים ת/6 עד ת/10 ועדותו של ג'ראיסי שלא נסתרה בחקירה הנגדית ונמצאה בעיני אמינה והמהימנה, אני קובע כי המסמכים ת/6 עד ת/10 הינם מסמכים שלא נערכו ולא נחתמו על ידי מי שנחזה להיות עורכם - המהנדס ג'ראיסי.

מסירת המסמכים לנאשם כשהם ריקים וקבלתם חתומים:

36. המסמכים ת/6 - ת/10 נמסרו לנאשם, כשהם ריקים, באמצעות נציג חברת אאורה, המהנדס מר אורן הדר. לאחר מס' שבועות קיבל אותם הדר חזרה מהנאשם, כשהם מלאים ועליהם מתנוססת חתימתו של המהנדס ג'ראיסי.

עדותו של מר אורן הדר (להלן: "הדר", פרוט' מיום 11/6/19, עמודים 9 - 25):

37. הדר היה מנהל הפרויקטים, מטעם החברה היזמית, חברת "אאורה", העוסקת בייזום ובניית פרויקטים למגורים. פרויקט בניית הקוטג'ים בפרדס חנה, היה אחד הפרויקטים של חברת אאורה, אותו ניהל הדר.

38. בפרויקט זה בפרס חנה, בנתה חברת אאורה, באמצעות קבלני משנה, כ-52 יחידות דיור. את הדירות במגרשים 268 ו-269 בנתה חברת אמפו מטעם הנאשם.

39. בכל הנוגע למסמכים נשוא כתב האישום (ת/6 - ת/10), הבהיר כי עם השלמת הבנייה, הוא היה צריך להגיש את המסמכים הללו לוועדה המקומית, על מנת לקבל טופס 4, בכדי לאכלס את הדירות שנבנו על ידי הנאשם וחברתו.

40. הוא הביא את המסמכים הסטנדרטיים הללו, כשהם ריקים, מהוועדה המקומית לתכנון ובנייה ומסר אותם ידנית לנאשם. לאחר כמספר שבועות, הוא קיבל אותם מידי הנאשם, כשהם מלאים וחתומים, וכשעליהם

מתנוססת לכאורה, חתימה של המהנדס פראח ג'ראיסי (עמ' 10 שורות 1 - 11).

41. לדבריו, הנאשם מסר לו, שהמהנדס ג'ראיסי, החתום על המסמכים הוא המהנדס המלווה את בניית השלד בפרויקט.

42. לאחר שקיבל את המסמכים כשהם מלאים ונחזים להיות חתומים על ידי המהנדס ג'ראיסי, ניגש הדר לוועדה המקומית בפרדס חנה, והגיש אותם שם. בתמורה, קיבל טפסי 4 לשני המגרשים עליהם נבנו שני הבתים המשותפים שבנה הנאשם באמצעות חברת אמפו (עמ' 10 - שורות 15 - 18).

43. כתוצאה מקבלת טופס האכלוס מהרשות המקומית (טפסי 4), התקדם הפרויקט לשלב מסירת הדירות, והדבר אף זירז לפי דבריו את ההתחשבות עם החברה הבונה (חברת אמפו המשווכת לנאשם).

44. עוד מסר בהקשר זה, כי נהוג לתת שני אחוזים מהיקף הפרויקט בשלב הזה, בשביל טופס 4, היקף הפרויקט מוערך ב-27 מיליון ₪, הנאשם בנה בפרויקט 13 דירות, לפי חישוב של 400 אלף ₪ לדירה, הגיע לו באותה עת סכום שנע בין 300 ל-500 אלף ₪ (עמ' 10, שורות 20 - 25).

45. הדר התייחס גם לטענה שהוטחה בו על ידי ההגנה, לפיה לחברת אאורה, היה אינטרס לזרז את המסירות בפרויקט, ועל כן, בעקיפין, גם אינטרס שהמסמכים יתקבלו בזריזות, ובכך נרמז לעברו, כי זיוף המסמכים יכול שנבע מחברת אאורה.

46. הדר דחה רמיזה זו והבהיר, כי מדובר בחברה מכובדת, רצינית, חברה ציבורית, ואין שחר לרמזים שטוען הנאשם, ביחס לחברה כזו, כאילו הזיוף הגיע ממנה.

47. הוא הדגיש כי חברת אמפו של הנאשם הציגה חברה קבלנית רשומה, שגם היא הייתה פיקטיבית ומזויפת, וגם קבלן רשום פיקטיבי, כך שלפי דבריו, מדובר בהתנהגות מגמתית (עמ' 10 שורות 26 - 32).

48. עוד התייחס הדר, לטענה כי הוא מסוכסך עם הנאשם, ולכן, יש לו אינטרס להפיל אותו. הדר דחה זאת והבהיר, כי מדובר בתחום אינטנסיבי, הכולל כלשונו **"הרבה אמוציות, הרבה כספים, הרבה מנקי ביזנס, הרבה קשיים..."**, אך מערכת היחסים בינו לבין הקבלנים שלו היא סבירה ועניינית (עמ' 11 שורות 1 - 5).

49. הדר נחקר חקירה נגדית ארוכה וממצה על ידי הסניגור, במסגרתה עומת עם מכלול ראיתי שלם, בניסיון לפגום באמינותו.

50. נטען כלפיו, כי הודעתו במשטרה, בה טען שנכנס לעבודה בפרויקט במרץ 2014, אל מול העימות שנערך לו עם הנאשם, שם אמר שנכנס לעבודה במרץ 2015, מעידה עליו שהוא לא דובר אמת.

51. הדר דחה טענות אלה והבהיר, כי מדובר בבלבול בשנים, כיוון שהפרויקט היה 4 שנים טרם מתן העדות. הוא הדגיש שהוא החל לעבוד ב-2015, וכנראה שהוא התבלבל בשנה וטעה, אך אין משמעות הדבר, שכל מה שאמר אינו אמת.

52. הוא המשיך להתייחס לטענת הסניגור, הבהיר כי הוא הגיע לפרויקט, ולאחר כשלושה חודשים, הנאשם נטש את הפרויקט, "חתך" כלשונו מהפרויקט, מכיוון **"[ש]הוא ראה שאיתי הוא לא יכול לשחק"** (עמ' 11 שורות 1 - 5).

12 שורה (8).

53. הוא הבהיר, כי הוא (הדר) מאוד דקדקן, "אני בודק את הקבלנים המבצעים בשטח, בודק מול קבלן ראשי, שמה שהוא עושה תקין, בהתאם לתוכניות, בחירות דיירים, תכנון, באיזשהו שלב אני נכנס לכל דירה, הנאשם למשל, שכח לצקת עמוד, הוא קבלן חשמל, שנהיה קבלן בניין, זה מה שאני יודע" (עמ' 12, שורות 9 - 12).

54. עוד הוא מסר, כי הנאשם לא ביצע בעצמו את עבודות השלד, אלא הביא קבלן משנה, אשר סיים את בניית השלד. אשר לזיוף המסמכים, סיפר הדר, כי הוא טיפל לא אחת בקבלת טפסי 4, ולשם כך, טיפל במסמכים הנדרשים לכך. הוא קיבל את הטפסים כשהם ריקים מהוועדה, על מנת שהנאשם ידאג למילויים ולמסירתם, כשהם מלאים וחתומים.

55. הוא חזר והדגיש: "...הבאתי לנאשם את המסמכים ריקים למלא, סך הכל שלושה מסמכים היה צריך להביא, ואת שלושתם הוא זייף, שאר המסמכים אין להם דופי" (עמ' 13 - שורות 24 - 25).

56. לשאלת הסניגור, הוא לא התעמק בכך שג'ראיסי חתום על המסמכים, מכיוון שהוא הגיע לפרויקט כחודש וחצי-חודשיים לפני כן, לא הכיר את כל האנשים שעבדו בפרויקט, וכאשר קיבל מהנאשם מסמכים מלאים, לא הייתה לו שום סיבה להטיל בהם דופי, רק לאחר שנחשפה הפרשה, הביט במסמכים והבין שהם מזויפים, הבחין בקשקושים, חתימות שאינן תואמות ועוד (עמ' 14 שורות 7 - 11).

57. עוד התייחס הדר, לזהותו של הבעלים בפועל של חברת "אמפו". הדר הבהיר, כי הוא שוחח עם הנאשם, אשר אמר לו תדיר, "אני בעל הבית", איתו הוא היה יושב על החשבונות, ועל פי הוראותיו של הנאשם יישק דבר (עמ' 14, שורות 28 - 30).

58. אמנם, הסכם לביצוע הבנייה בפרויקט, נחתם בין חברת "אמפו" לבין "אאורה", אבל הנאשם הביא חברה קבלנית פיקטיבית של אחד העובדים שלו.

59. הדר הסביר, כי לנאשם, היה מנהל עבודה, בשם מוסא חוסני, ולאחר מנהל עבודה הייתה חברה קבלנית שלה סיווג קבלני מסוג ג'5 (סיווג גבוה לביצוע פרויקטים), והנאשם זייף את החתימה של אותו חוסני, כקבלן רשום. מי שאמר לו זאת, היה מוסא חוסני. לדבריו, הוא אמר לו "הוא זייף את החתימה שלי", וכך גם מסר הדר לדבריו במשטרה (עמ' 15, שורות 1 - 8 ושורות 20 - 24).

60. הדר שלל את טענת הסניגור, כאילו מוסא חוסני המשיך להשלים את הפרויקט באופן עצמאי, לאחר שחברת "אמפו", "יצאה מהשטח" (עמ' 15, שורות 17 - 19).

61. עוד הוא שלל שוב ושוב כי היה לו סכסוך עם הנאשם באופן אישי, או איבה כלפיו, או אינטרס לסלק אותו מהפרויקט. הוא הדגיש, כי המחלוקת הייתה על כך שהנאשם לא מקצועי, ולא מקיים את התחייבויותיו החוזיות לסיים את הפרויקט באופן טוב (עמ' 17 - שורות 11 - 15).

62. אשר למנגנון התשלום, טען שחברת "אמפו" התלוננה על מצוקות כספיות, וחברת "אאורה" ביקשה לסייע, היו נותנים לו שיקים מראש על סכום יקרים, אפילו מיליון ₪, אך לתשלום הייתה מצורפת התניה, שאם הנאשם לא יעמוד ביעדים (כלומר לא יעשה עבודה שמכסה את התמורה הנקובה בשיק, השיק יבוטל ולא

יהיו לו טענות על כך. אלא מה, הנאשם היה הולך למישהו שפורע שיקים

63. אשר לאמינות עדותו של הדר. ההגנה ניסתה לטרפד את אמינותו של העד והסניגור המלומד חקר אותו חקירה ארוכה וצולבת, ולא בכדי. הדר הוא עד מפתח בפרשה. לא די להוכיח שהמסמכים זויפו, ואינם נושאים את כתב ידו וחתימתו של ג'ראיסי, אלא יש להוכיח כי לנאשם יד בכך, בכוונת מכוון.

64. כאמור, הדר נחקר חקירה נגדית ארוכה וממצה, וככל שנחקר יכולתי להתרשם מאמינות גרסתו, בחנתי את האופן בו התמודד עם חומר הראיות והטענות שהועלו נגדו באופן אישי ונגד חברת אאורה. בסופו של יום מצאתי את עדותו של הדר, עקבית, קוהרנטית, אמינה ומהימנה, וככל שנחקר התרשמתי מכנות דבריו. עדותו לא נסתרה ולא עורערה בחקירה הנגדית והוא הטיב להתמודד עם מכלול הטענות נגדו תוך שהוא מספק הסברים לכל טענה שהופנתה אליו.

65. על יסוד עדותו של הדר שנמצאה לקביעתי אמינה ומהימנה ועל יסוד חומר הראיות אליו התייחס בעדותו אני קובע, כי המסמכים ת/6 עד ת/10 נמסרו על ידי הדר לנאשם, כשהם ריקים, כדי שימלא אותם כדין בעל המקצוע הנכון והמוסמך למלאם. הנאשם השיבם להדר כשהם מלאים וחתימים בכתב יד אשר כפי שנקבע איננו כתב ידו או חתימתו של המהנדס ג'ראיסי. גרסת הנאשם (ראה בהמשך) כאילו לא קיבל לידיו את המסמכים הללו מהדר, נדחית על ידי, כגרסה שאין בה אמת.

66. מסקנת הביניים עד כה היא, כי מסמכי המחלוקת נמסרו לנאשם על ידי המהנדס אורן הדר, כשהם ריקים, ונמסרו מידי הדר, כשהם מלאים, ונושאים את חתימה הנחזית להיות חתימתו של המהנדס ג'ראיסי.

67. משמעות ממצאים עובדתיים אלה כי המסמכים זויפו.

68. עתה אפנה לבחון אם כתב היד המתנוסס עליהם הוא כתב ידו של הנאשם. ככל שהתשובה לכך תהיה חיובית המסקנה תהיה שהנאשם זייף את מסמכי המחלוקת בכוונת מכוון.

חוות דעת גרפולוגיות להוכחת זיוף המסמכים:

69. כתמיכה ראייתית נוספת, להסקת המסקנה, כי כתב היד והחתימה המתנוססים על גבי ת/6 - ת/10 הם של הנאשם, הוגשו שתי חוות דעת גרפולוגיות (ת/22 ו- ת/27), שנערכו על ידי שתי מומחיות, קצינות משטרה, מהמחלקה לזיהוי פלילי של משטרת ישראל. להלן אסקור את עדותן.

70.

המאשימה הגישה שתי

חוות דעת גרפולוגיות (ת/22 ו- ת/27), שנערכו על ידי שתי קצינות משטרה מהמחלקה לזיהוי פלילי של משטרת ישראל. להלן אסקור את עדותן.

עדות המומחית הגב' גילה ניבורג (להלן: "ניבורג", פרוט' מיום 30.6.19 עמ' 32 - 39):

71. רפ"ק (בדימוס) ג. ניבורג ערכה חוות דעת ת/22, היא עבדה במשטרה מאז גיוסה בשנת 1987, וצברה 30 שנות ניסיון בתחום. בחוות דעתה (ת/22), מפרטת ניבורג את המסמכים שקיבלה לבדיקה והשוואה (ת/6 -

ת/10) שסומנו על ידה א' עד ג'. כמו כן, ליקטה דוגמאות כתב יד של הנאשם שסומנו על ידה ח/1 - ח/19, וכן דוגמאות הכתבה שבוצעו לנאשם, בכתב יד אקראי, שסומנו על ידה ח/20 - ח/24, ומנגד נטלה כתב יד של המהנדס פראח ג'ראיסי, שסומנו על ידה פ/1 - פ/6.

72. ניבזרג ציינה כי מצאה התאמה בתכונות הכתיבה במסמכים נשוא כתב האישום, שלגביהם נטען שזויפו על ידי הנאשם, לבין דוגמאות כתב היד שמסר, וכך ציינה:

"...ולדעתי הרישומים במסמכים האמורים נכתבו על ידו (על ידי הנאשם - ש.ב.)...לא מצאתי התאמה בתכונות כתיבה בין הרישומים במסמכים שבטיעון (המסמכים נשוא כתב האישום שנטען שזויפו על ידי הנאשם - ש.ב.) לבין דוגמאות כתב היד בשם פראח ג'ראיסי שהיו ברשותי".

73. בעדותה בבית המשפט, הסבירה כי ענף הגרפולוגיה המשטרתי מבוסס על האקסיומה לפיה לכל אדם כתב יד ייחודי השייך רק לו. היא חזרה וציינה כיצד ערכה את ההשוואה והבדיקה, תוך הפניה למסמכים שקיבלה, לתיק העבודה (תיקיה מס' 1 המסומנת ת/22 א' ותיקיה מס' 2 המסומנת ת/22 ב'). היא הפנתה למסמכי המחלוקת, תוך השוואה פרטנית לצורת הכתיבה של אותיות מסוימות כמו האות פ' הכתובה כמו כתב דפוס, האות א', האות ב' ו-ג', וטענה כי מדובר במבנה של אות הדומה מאוד לדוגמאות כתב היד שנטלה מהנאשם (עמ' 32, שורות 16 - 32; עמ' 33, שורה 1 - 31).

74. עוד ציינה בעדותה, כי ישנן 4 דרגות זיהוי, ובמקרה זה מדובר בדרגה הגבוהה ביותר, שהיא בבחינת זיהוי וודאי שמסמכי המחלוקת נכתבו בכתב ידו של הנאשם (עמ' 34, שורות 5 - 13).

75. יצוין, כי העדה נחקרה חקירה נגדית קצרצרה, אשר לא היה בה כדי להפריך את חוות דעתה.

עדות המומחית רפ"ק גב' גבי אריאל (להלן: "אריאל", פרוטוקול מיום 18/11/19, עמ' 40 - 45):

76. אריאל היא עובדת המעבדה לבדיקת מסמכים, במחלקה לזיהוי פלילי במטה הארצי במשטרת ישראל בירושלים. היא עוסקת בלימוד בדיקת מסמכים והשוואת כתב יד, במחלקה לזיהוי פלילי, מאז שנת 1996. אריאל ערכה חוות דעת שסומנה ת/27.

77. בחוות דעתה מציינת אריאל, כי קיבלה שלושה מסמכים ממסמכי המחלוקת: "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין" שסומן על ידה ד', שלא נבדק על ידה; מסמך "דיווח על עריכת ביקורת באתר בנייה" שסומן על ידה ה' ומסמך נוסף "תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבניין", שסומן על ידה ו'. בנוסף, קיבלה לידיה דוגמאות כתב יד מוכתבות, על שם הנאשם, שסימונן (כפי שקיבלה אותן) היה ח/1 - ח/23, וכן דוגמאות כתב יד מוכתבות על שם פראח ג'ראיסי, שסימונן (כפי שקיבלה אותן) פ/1 - פ/6.

78. לאחר בחינתם חיוותה דעתה וכך ציינה:

"מצאתי זהות בתכונות הכתיבה בין כתב היד במסמכים שבמחלוקת...בין היתר בתמונת הכתב, ביחסים בין האותיות ובמבנה האותיות, לבין דוגמאות כתב יד בשם ח'אלד סלימאן (הנאשם - ש.ב.) ולדעתי כתב היד האמור שבמחלוקת נכתב על ידו".

79. בעדותה בבית המשפט, חזרה ופירטה את תהליך הבדיקה וההשוואה, את ההתייחסות לתכונות הכתיבה הנשקפות בכתב היד, כגון תמונת הכתב, היחסים בין האותיות, הרווחים בין האותיות, שטף הכתיבה, ומצאה התאמה מלאה בכל התכונות הללו שנבדקו. על יסוד התאמה זו, קבעה כי כתב היד במסמכים נשוא המחלוקת, הוא כתב ידו של הנאשם (עמ' 40, שורות 9 - 16).

80. עוד התייחסה בעדותה, לרמת הוודאות הגבוהה במדרג 1 עד 4, והזיהוי הוודאי שמצאה, תוך התייחסות למסקנתה זו. היא הפנתה לטבלאות בתיקיות העבודה (ת/27 א' ו-ת/27 ב'), כשבצד ימין של התיקיות, המסמכים נשוא המחלוקת, ובצד שמאל, הדוגמאות מכתב היד, על מנת להמחיש את תכונות כתב היד.

81. היא ציינה כי ישנן תכונות מאוד מיוחדות בכתב היד, כך למשל, ציינה כי יש לנאשם נטייה לכתוב בכתב דפוס. היא הפנתה לכיתוב של תיבת הדואר. עוד ציינה, את השימוש באות גדולה, את צורת כתב היד ביחס למספרים, כך למשל האפסים קטנים מאוד ויוצרים תחושה של מדרגה, כלשונה, תוך הפניה לדוגמה שסומנה על ידה ח/5.

82. עוד הפנתה, לצורת האות פ', שכתובה מלמעלה, וכתובה באופן מאוד מיוחד, וכן האות י', בשם "ג'ראיסי", שממוקמת מעל הס' בצורת אלכסון. אף האות י', כתובה באופן מאוד מיוחד, לדבריה. במילה "נצרת", ציינה כי ישנה צורת כתב ריבועית, היינו שכל האותיות נמצאות באותו גובה, ויורדות מעט משורת הכתיבה. היא הדגישה, כי כל התכונות הללו, נמצאו בכל אחת מדוגמאות כתב היד שנטלה מהנאשם (עמ' 40, שורות 20 - 30; עמ' 41, שורות 1 - 7).

83. עוד הדגישה, כי בדיקתה נערכה לגבי מכלול שלם של מאפייני כתב יד, וכך העידה (הדגשות שלי - ש.ב.):

"נמצאה התאמה ברמה של זיהוי וודאי לגבי ח'אלד סלימאן (הנאשם) ואי התאמה לגבי כתב היד השני (המהנדס ג'ראיסי - ש.ב.). לשאלת בית המשפט, מהי ההסתברות שהדמיון שאת סומכת עליו את חוות דעתך, הוא אקראי, ולא דווקא מוביל למסקנה בדבר רמאות, כפי שאת טוענת, אני משיבה שמהניסיון שלי, יכול להיות דמיון בין כתבים בחלק מתכונות הכתיבה ואפילו בהרבה תכונות כתיבה, יש כתבים דומים, אבל ההתאמה המלאה בכל המכלול, ובשילוב של התכונות, לדעתי ההסתברות אפסית"
(עמ' 41, שורות 7 - 12).

84. בחקירתה הנגדית, הבהירה, כי לא ראתה את הנאשם, או את המהנדס ג'ראיסי כותבים בפניה, היא קיבלה דוגמאות כתב יד של השניים, ובדקה אותן. איש לא אמר לה מי מהם הוא החשוד בזיוף המסמך, והיא התבקשה לבדוק האם יש קשר בין הכותבים לבין המסמכים (עמ' 41, שורות 22 - 32).

85. הסניגור הטיח בה את ההבדלים בין כיתובים שונים של אותיות שונות שכתב הנאשם, פעם אחר פעם, וטען שאין דמיון מוחלט בין האותיות, והעדה הסבירה שהדבר מכונה "ווריאציה בכתיבה", ומדובר בווריאציות שונות של אותה אות, שכותב אותו אדם (עמ' 43, שורות 4 - 15; עמ' 44, שורות 16 - 20).

86. כאמור, המומחית הייתה איתנה בדעתה כי כתב היד על גבי המסמכים שבחנה הוא כתב ידו של הנאשם בדרגת וודאות גבוהה מאוד נוכח המאפיינים עליהם עמדה בעדותה.

סיכום וממצאים אודות חוות הדעות הגרפולוגיות:

87. הסניגור תקף את מהימנותן של חוות הדעת, טען לפגמים שונים בעבודתו, ולחוסר המשקל שיש ליתן לחוות דעתו.

88. בטרם אפנה לבחון את חוות הדעת, ולאור טענות ההגנה, אניח את התשתית הנורמטיבית הנוגעת לשימוש בגרפולוגיה על מנת להוכיח זיוף מסמכים.

89. כבר לפני 50 שנה פסק בית המשפט העליון כי:

"מקצוע הגרפולוגיה הגיע היום לדרגת מדע שימושי ואין עוד להטיל ספק בכושרו של הגרפולוג לגלות זיופים. יחד עם זאת, תמיד מצטרפת סכנה וקיים חשש שחוות הדעת נוטה לבעל הדין שהזמין את המומחה. כל אלה חייבים להיות שיקולים שהשופט צריך להביא בחשבון" (ע"פ 352/71 אברהם טל נ' מדינת ישראל פ"ד כ"ו (2) 107).

בע"א 5293/90 בנק הפועלים נ' שאול רחמים פ"ד מז (3) 262, 263, 240 אמר כב' הנשיא ברק:

"על מקצוע הגרפולוגיה נאמר כי הגיע לדרגת מדע שימושי ולכן מותר - ולעיתים קרובות אף רצוי - לעשות שימוש בחוות דעתו של גרפולוג על-מנת לבסס טענה בדבר אמיתותה (או אי-אמיתותה) של חתימה...חיוני לשמוע עדות מומחה".

ובמקום אחר נאמר:

"...בית המשפט אינו מומחה לכתב-יד, אין לו הכישורים לבצע אבחנות דקות בדבר זהותו של בעל חתימה פלונית. לכן, במצבים בהם מתעוררת שאלה רצינית בדבר אמיתות חתימה, רצוי להיעזר בחוות דעתו של גרפולוג מומחה" (ע"א 1986/92 מדינת ישראל נ' פואד אסעד קנג' אבו סאלח, פ"ד נ (1) 499-510).

90. כיצד ישתכנע ביהמ"ש לפסוק בהתאם לחוות דעת גרפולוגית ?

התשובה לכך, היא שקיפות ופירוט התהליך שבו הגרפולוג הגיע למסקנתו, כשהוא גלוי וברור לפני השופט. על כך אמר כב' השופט מ"מ הנשיא השופט לנדוי בע"א 46/77 היינץ בוכוולד נ' בנק ברקליס דיסקונט בע"מ, פ"ד ל"ג (1) 715:

91. "כדי שחוות דעת גרפולוגית תוכל לשמש יסוד לפסק דין, צריך התהליך שבו הגיע המומחה למסקנתו להיות גלוי לפני השופט, כי הרי הגרפולוגיה אינו מדע סתרים שצורפותיה אינן ניתנות להסבר, אף לשופט שלא התמחה במקצוע זה, ואין להפוך את חוות הדעת

הגרפולוגית מעין אוראקל של דלפי".

92. מהכללים לענייננו.

לאחר שבחנתי את חוות הדעת, עדויות המומחיות, מסמכי המחלוקת, והאופן בו בחנו המומחיות את כתב היד שבמחלוקת, נחה דעתי, כי יש לאמץ את מסקנות המומחיות הגרפולוגיות המשטריות, ועל פיהן הנני קובע, כי כתב היד המתנוסס על מסמכי המחלוקת, הוא כתב היד והחתימה של הנאשם, ולא כתב ידו וחתימתו של מי שהכתוב מתיימר להיות.

93. העדות מומחיות בעלות השכלה וניסון רב בתחום מסרו חוות דעת מקצועיות, סדורות והעידו עדויות קוהרנטיות. שתי המומחיות בחנו את כתב היד במסמכי המחלוקת, ביצעו השוואות הן של כתב היד, בחנו את צורתו, את הייחודיות הקיימת באותיות מסוימות שחוזרת על עצמה, סימנים גרפיים בלתי מודעים החוזרים על עצמם בכתב היד ומאפיינים אותו, כגון: תנועה, איכות הקו, פרופורציות פנימיות, דרך כתיבת אותיות מסוימות, מיקום יחסי, וריאציות הכתיבה. הן פרסו את כל המתודיקה של תהליך העבודה שלהן, לרבות את המסמכים האקראיים, אליהם השוו את כתב היד.

94. עדותן של המומחיות נמצאה על ידי אמינה ומהימנה, תהליך העבודה נפרס כאמור בפני בית המשפט. להתרשמותי מסקנותיהן מבוססת על פרמטרים שלהם אחיזה ועיגון בחומר הראיות, ולא על השערות ותיאוריות, כפי שנרמז. הן הוכיחו והראו בבירור, את ייחודיות כתב ידו של הנאשם, אשר בשל ייחודיותו של כתב היד, הוא מהווה מעין טביעת אצבע של הנאשם על גבי מסמכי

המחלוקת.

95. נמצא איפוא, כי מסמכי המחלוקת נמסרו לנאשם כשהם ריקים, הוא מילא אותם בכתב ידו, בפרטיו ובחתימתו של המהנדס ג'ראיסי, ולאחר שמילאם, מסר אותם לנציג אאורה, המהנדס אורן הדר, כדי שזה יגישם לוועדה המקומית לתכנון ובניה, לצורך קבלת טופסי אכלוס לבניינים שבנה הנאשם. הדר פנה לוועדה המקומית לתכנון ובניה, הגיש את המסמכים הללו, וקיבל - בהתבסס על מסמכי המחלוקת - את טופסי האכלוס (טופסי 4) לגבי הדירות שבנה הנאשם.

96. למארג הראיתי הזה מתווספת עדותו הבעייתית של הנאשם, ועדות עדי ההגנה אשר תמכו דווקא בראיות התביעה, כפי שיפורט להלן.

עדות הנאשם:

גרסת הנאשם במשטרה:

97. הנאשם נחקר ומסר הודעה מפורטת מיום 18/5/16 (ת/1). בפתח ההודעה הבהיר לו החוקר, כי הוא נחשד בכך שביצע זיוף, בכוונה לקבל דבר במרמה, בכך שהגיש מסמכים מזויפים, לוועדת התכנון והבניה לפרדס חנה, על מנת לקבל טפסי 4 בפרויקט שניהל.

98. הנאשם מסר כי הוא הבין את החשדות, וויתר על הצורך בעו"ד. הוא טען כי הוא קבלן, יש לו חברת בנייה בשם אמפו חשמל ובנייה בע"מ. הוא ניגש למכרז לבניית שכונת הקוטג'ים בפרדס חנה בעבור חברת אאורה. הוא החל לעבוד בפרויקט בחודש יוני 2013, ובמרץ 2015, החל סכסוך עבודה בינו לבין חברת אאורה. בשל כך, לא סיים את הפרויקט ועזב את השטח טרם השלמת הבניה. לדבריו, מתנהלת תביעה כספית אותה הגיש כנגד חברת אאורה בבית המשפט המחוזי בתל אביב. עוד ציין, כי הוא עבד מול הבעלים של חברת "אאורה", ובשטח היה בחור בשם אורי שרון, שהיה הנציג מטעם חברת אאורה.

99. אשר למסמכי המחלוקת טען הנאשם, כי הוא לא הגיש שום מסמך לוועדה לתכנון ובניה לצורך קבלת טופסי איכלוס, ומי שאמור היה להגיש את כל המסמכים הללו, היה מנהל הפרויקט מטעם חברת אאורה, כלומר אורן הדר. עם זאת, חלק מהניירת הנדרשת לצורך קבלת טופסי איכלוס, נמסרות על ידו בתור הקבלן המבצע, כמי שאמור לבצע בדיקות בטון, איטום, מים, אישור מהנדס בשטח וכו'.

100. כאשר הוצגו בפניו שני תיקי הבניין, מהפרויקט המתייחס למגרשים בהם בנה, והטפסים הנדרשים לקבלת טפסי האיכלוס וטפסי האיכלוס, טען שכאשר הוא היה בפרויקט, לא היה עדיין טופסי איכלוס, והבניינים לא היו מוכנים עדיין לקבלתם. כאשר הפנה אותו החוקר, לכך שבתיקי הבניין יש את כל הטפסים הנדרשים לקבלתם, ביניהם טפסים שהנאשם עצמו היה אמור להגיש, השיב הנאשם שחברת אאורה יכלה לפנות לכל הגורמים הרלוונטיים לקבלת טפסים אלו, והוסיף כי המשרדים שלו נמצאים שם בשטח, כל הטפסים הללו היו בקלסרים שם.

101. כאשר הציג בפניו החוקר את טופס 10, שהינו תצהיר של האחראי לביצוע השלד, החתום לכאורה על ידי המהנדס פראח ג'ראסי, וטופס 105, שהינו דיווח על עריכת בדיקה באתר הבנייה, שגם עליו חתום לכאורה המהנדס פראח ג'ראסי, ושאל לפשרם של טפסים אלה, השיב הנאשם כי פראח ג'ראסי הינו המתכנן שתיכנן לחברת אאורה, הוא לא מכיר אותו, אבל הוא זה שאמור לחתום על הטפסים.

102. הנאשם טען, כי אין אמת בכך שהוא זה שמסר את הטפסים האלה לאורן הדר מנהל הפרויקט מטעם חברת אאורה, וטען שאורן הדר משקר, וזאת בשל סכסוך אזרחי בין חברת "אאורה" בה עובד הדר, לבינו.

עדות הנאשם בבית המשפט (פרוטוקול מיום 10/12/19 עמ' 46 - 68; ופרוטוקול מיום 9/2/20 עמ' 70 - 80):

103. הנאשם העיד, ומסר כי הוא עוסק בענף הבנייה מזה 30 שנה, מנהל עבודה ומנהל פרויקטים. בפרויקט נשוא כתב האישום, של חברת אאורה, בניית הקוטג'ים בפרדס חנה, הוא שימש גם כמנהל פרויקטים, מטעם חברת אמפו, השייכת, לדבריו, לאחיו ולא לו. בתור מנהל פרויקטים, הוא היה אחראי על עבודת הבנייה, התקשרות עם קבלני המשנה, קבלני שלד, וכל העוסקים במלאכת הבנייה, הוא היה יושב איתם על החשבונות, בודק עבודות בשטח, בודק עלויות.

104. במסגרת הפרויקט, הוא הכיר את המהנדס אורי שרון, אשר היה מנהל פרויקט מטעם היזמית, חברת אאורה. לדבריו, שרון עבד שם כמעט שנתיים, ועזב לקראת מרץ 2015, החליף אותו המהנדס אורן הדר.

105. אשר להנפקת טופסי אכלוס, טען הנאשם, כי בשלב מסוים, חברת אאורה, סיכמה עם קבלן בשם חוסני מוסא, הבעלים של חברת אייפל לבניין, כדי שזה ידאג לקבלת טופסי אכלוס לפרויקט. הסיבה לכך, לדברי הנאשם, הייתה מכיוון שחברת אמפו, הייתה בעלת סיווג נמוך ברשם הקבלנים, ואילו לחברת "אייפל" של חוסני מוסא, היה סיווג גבוה. בשל כך, שכרה חברת אמפו, את חברת אייפל של חוסני מוסא, בתור קבלן מבצע, רק כדי שאותו חוסני מוסא, ידאג, במצוות חברת אאורה לטופסי אכלוס (עמ' 47, שורות 3 - 14; עמ' 48, שורות 5 - 8). עוד הוסיף, כי כל חודש הייתה משלמת חברת "אמפו" לחברת "אייפל" של חוסני מוסא 20,000 ₪, בעבור שירותים של קבלן רשום ומהנדס ביצוע, בשל הסיווג הגבוה של חברת אייפל.

106. התהליך של הוצאת טופסי האכלוס, החל לדברי הנאשם בתחילת ינואר 2015. המהנדס אורי שרון, הכין את הניירת הדרושה. הוא ניגש למועצה המקומית פרדס חנה, על מנת לברר איזה תנאים נדרשים לצורך קבלת טופסי האכלוס, הוא הוציא את הטפסים מהמחשב שהיה באתר. שרון עצמו, סימן בטופס מה הושלם ומה לא, הוא היה בקשר עם המועצה. הנאשם הדגיש כי הוא אף פעם לא ניגש למועצה,

היו דברים שאורי שרון עצמו הורה על בדיקתם, כמו בדיקת מעבדת איזוטופ, כדי שיתמלאו התנאים הנדרשים לצורך טופסי האכלוס, וכך ריכז אורי שרון, את כל הטיפול בטופסי האכלוס. הנאשם הדגיש, כי הוא לא שמע ולא מכיר כלל את המהנדס פראח ג'ראיסי (עמ' 48 - שורות 8 - 32).

107. כאשר הוצג בפניו תצהיר של אחראי שלד בנייה, טופס 10, הנדרש כדי לקבל טופס אכלוס, אישר הנאשם, כי אכן מדובר באחד הטפסים, לצורך קבלת טופסי אכלוס, וכאשר עיין ביתר הטפסים נשוא המחלוקת, טען כי לא מדובר בכתב ידו, וכי הוא לא יודע מי מילא את זה (עמ' 49, שורות 1 - 5).

108. בהמשך חקירתו, הוצגה לו כל אסופת המסמכים נשוא המחלוקת (ת/6 - ת/10), הנאשם טען כי הפעם הראשונה שהוא ראה את המסמכים האלה הייתה בחקירה במשטרה, הוא לא פגש בהם לפני כן. כתב היד אינו שלו, כאשר הפנה אותו בית המשפט לאותיות מסוימות, ייחודיות, הדומות לדגימות כתב היד שניטלו ממנו, טען שזה לא כתב ידו, על אף הדמיון לכתב ידו (עמ' 49, שורות 22 - 32).

109. בהתייחס ל-ת/8, טען כי הכתב דומה מאוד לכתב ידו, אך זה לא כתב ידו. בהתייחס ל-ת/9, חזר והכחיש כי מדובר בכתב ידו, וציין כיצד הוא רושם את האותיות, וכך גם לגבי ת/10.

110. כאשר בית המשפט הפנה אותו לבדיקה והשוואה שעשתה הגרפולוגית (ת/22 א'), ולטבלה שערכה הגרפולוגית, בה השוותה את כתב היד שלו לכתב היד במסמכי המחלוקת, וציינה את האותיות הייחודיות הדומות, טען הנאשם כי לגבי האות פ', אכן האות פ' דומה, וכך גם האות ג', אך זהו לא כתב ידו (עמ' 50, שורות 1 - 12).

111. כאשר הופנה לדבריו של המהנדס אורן הדר, אשר העיד ואמר שנתן לנאשם את מסמכי המחלוקת ריקים, והוא החזיר לו אותם חתומים ומלאים, עם הכיתוב הנושא את שמו של המהנדס פראח ג'ראיסי, טען הנאשם שאין אמת בדבריו של הדר.

112. לטענתו, הגשת המסמכים לוועדה המקומית לתכנון ובנייה הייתה בינואר או פברואר 2014, ואורן הדר מסר שהוא הגיע לעבוד באתר, רק בחודש מרץ 2014, כך שבכל התקופה עד להגעתו של הדר, הניירת כבר הייתה בוועדה המקומית לתכנון ובנייה.

113. עוד הוסיף, כי הוא מעולם לא פגש באורן הדר, לא קיבל ממנו את המסמכים הללו, או בכלל מסמכים הנדרשים לצורך קבלת טופסי אכלוס. הוא נתן למהנדס אורי שרון, את כל האישורים הנדרשים לצורך קבלת טופסי אכלוס, ולא קיבל משרון או מהמהנדס ג'ראיסי בשום שלב, את מסמכי המחלוקת.

114. אשר למניע של הדר למסור עדות שקר בעניין המסמכים, סיפר הנאשם כי בשלב מסוים, במהלך הפרויקט, הסתכסכה חברת אמפו עם חברת אאורה, בה עבד הדר, בשל קשיים כספיים אליה נקלעה חברת אאורה (עמ' 50, שורות 24 - 30).

115. האחרונה מסרה לחברת אמפו שיקים דחויים, והשיא היה בחודש אפריל 2015, כאשר חברת אאורה ביטלה שיק על סך מיליון ₪. לדבריו, בשל כך, מתנהלים הליכים משפטיים עד היום בבית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרתם תבעה חברת אמפו את חברת אאורה.

116. הנאשם הכחיש שהוא הפיק טובת הנאה כלשהי מקבלת טופסי האכלוס באופן מזורז יותר, וקבלת תמורה עקב כך (עמ' 50, שורות 28 - 30). הוא טען כי הוא קיבל 5 מיליון ₪ עבור בניית הדירות במגרשים 268 ו-269 נשוא כתב האישום, וכי תשלום זה כלל את כל המגיע לו עבור בניית הדירות. הוא הציג חשבון מחודש מרץ 2015, מאת חברת אאורה, שממחיש לטענתו את התמורה שהוא אמור לקבל על טפסי האכלוס, והפנה לתשלום על סך 38,100 ₪, שהוא בגין קבלת טופסי האכלוס. לדבריו, מדובר באחוז אחד משווי הבנייה (עמ' 51, שורות 11 - 26), כך שלא היה לו תמריץ כספי נוסף לזירוז קבלת טפסי האכלוס.

117. הנאשם העיד להגנתו את אחיו מוראד סלימאן והמהנדס אורי שרון. אציין כי השניים סתרו חזיתית את טענות הנאשם ובעדותם אף חיזקו את ראיות התביעה.

סיכום וממצאים לגבי עדות הנאשם ועדי ההגנה:

118. עדותו של הנאשם, הייתה קשה עליי, היא סותרת חזיתית את ההתקשרות החוזית של חברת אמפו עם חברת אאורה עליה חתום הנאשם, היא סותרת את גרסתו שלו במשטרה, ואף את גרסת עדי ההגנה, שהוא עצמו ביקש להעיד להגנתו. בנוסף, חלקים מהותיים ממנה כבושים. כמו כן, אין בה הסבר מניח את הדעת לדמיון המדהים בין כתב ידו האקראי של הנאשם, לבין כתב היד המתנוסס על מסמכי המחלוקת. אציין להלן את עיקרי הדברים.

119. **חוזה הבניה (ת/25א) - בין חברת אמפו לבין חברת אאורה נערך ונחתם חוזה בניה** ופיתוח לגבי המקרקעין נשוא כתב האישום. הנאשם אישר כי הוא זה שחתם עליו, אם כי ניסה להתחמק מכך. בא כוחו אף העיר כי אימת את חתימתו. החוזה מפורט וארוך מאוד והוא מתייחס להיבטים רבים של הפרויקט. לנדוננו, מתייחס החוזה גם לאחריות על קבלת טפסי האכלוס (טפסי 4 בלשון החוזה), כפי שיפורט להלן.

סעיף 40.1 לחוזה הבניה קובע כדלקמן (ההדגשות שלי - ש.ב.):

"הקבלן מתחייב להשלים את ביצוע שלב א' ושלב ב' לקבל בגינם טופס 4, לחברם לחשמל, ולהשלימם כך שיהיו ראויים למגורים, עד למועד הקבוע בנספח ג'1".

אותו נספח ג'1, לחוזה הבניה, הינו מסמך מפורט, הנושא כותרת "תנאים כללים מיוחדים". הוא מפרט, בין היתר, את היקף העבודות, תקופת הביצוע, ומתייחס אף הוא לחובת "הקבלן", הלא היא חברת אמפו, להמציא טופסי 4, וזו לשון ההוראה הרלבנטית הכלולה בו (בעמ' 39 לחוזה; הדגשות שלי - ש.ב.):

"הקבלן יסיים את העבודה של כל שלב כולל קבלת טופס 4 חיבור חשמל קבוע לבניין ומסירת הדירות לדיירים ו/או המזמין תוך 16 חודשים ממתן צו התחלת עבודה".

כמו כן מתייחס החוזה לאחריות "הקבלן" לטיב הבניה, לאחריות לבצע את כל בדיקת השלד והבניה, לרבות בדיקות מעבדה (ס' 16 בעמ' 49 לחוזה; בדיקות הנדרשות לצורך קבלת טופסי אכלוס).

החוזה אף מתייחס למסמכים הנדרשים לצורך קבלת טופסי האכלוס. לחוזה מצורפים הצהרת מהנדס האחראי על השלד וטופס בקרה ופיקוח (ראו סעיף 02.17 בעמ' 57 לחוזה). החוזה מוסיף וקובע בסעיף ספציפי

כדלקמן (הדגשות שלי - ש.ב.):

"מהנדסי הקבלן ימלאו ויחתמו על הנספחים וכל על כל הטפסים והדוחות הנדרשים על ידי הרשויות במועדים השונים כאחראי לביצוע השלד ואחראי על הביקורת וכן מהנדס אחראי לביצוע חיפוי חוץ על קירות הבניין בהתאם לתכנון".

עמוד 58 לחוזה, מכיל דוגמה של אותו "תצהיר המהנדס האחראי על הביצוע", אותו אמר למלא מהנדס מטעם "הקבלן". עמ' 59 לחוזה מכיל דוגמה של "טופס בקרה ופיקוח" המכיל שני חלקים, בקרה ופיקוח, ואף ממולאים על ידי מהנדס מטעם "הקבלן".

120. יוצא איפוא, כי הנאשם נטל על עצמו התחייבויות חוזיות ברורות וחד משמעיות, להיות אחראי על הנפקת טופסי האכלוס, ולא חברת אאורה כפי שטען הנאשם לכל אורך עדותו. ההתחייבויות החוזיות הברורות המפורטות לעיל עליהם כאמור חתום הנאשם הינן בידיעת הנאשם ולמרות זאת הוא גרס אחרת בסתירה מוחלטת לחוזה עליו הוא חתום.

121. **הבעלות על חברת אמפו - הנאשם טען בחקירתו במשטרה, כי חברת אמפו, היא חברה השייכת לו, וכך מסר בחקירתו במשטרה:**

"...אני קבלן ויש לי חברת בנייה בשם אמפו חשמל ובנייה בע"מ, ניגשנו למכרז לבניית שכונת קוטג'ים בפרדס חנה כרכור, ואני זכיתי במכרז מול חברת אאורה, התחלתי לעבוד אם אני לא טועה בשנת 2013..." (ת/1, שורות 1 - 3).

הנה כי כן, לאחר שהוטחו בו החשדות מצהיר הנאשם, כי הוא הבעלים של חברת הבניה אמפו, אשר ניגשה למכרז זכתה בו והחלה בפרויקט בשנת 2013. אולם, בעדותו בבית המשפט, הרחיק עצמו מבעלות על חברת הבניה אמפו, וטען שאחיו סולימאן מוראד, הוא הבעלים של החברה, וכך באו הדברים לידי ביטוי בעדותו בבית המשפט:

**"אני יותר מ-30 שנה בענף הבנייה, אני מנהל עבודה ומנהל הפרויקטים, בפרויקט הזה של אאורה פרדס חנה, הייתי גם מנהל פרויקטים מטעם חברת אמפו.
ש: מי הבעלים של החברה?
ת: אחד בשם סולימאן מוראד, זה אח שלי
ש: מה התפקיד שלך היה?
ת: אני הייתי מנהל הפרויקטים הייתי אחראי על התקדמות העבודה, לסגור עם קבלני משנה..."** (עמ' 46, שורות 15 - 20).

בהמשך עדותו, טען שאחיו מוראד, הבעלים של החברה, משמש כמנהל הכספים של חברת אמפו, ועובד מול הבנקים ומול רשות המיסים, ואת העבודה בשטח, הוא, הנאשם עושה (עמ' 54, שורות 23 - 28).

לטענתו, החברה רשומה על שם אחיו, ולא על שמו, מכיוון שאחיו מחזיק בסיווג קבלני גבוה, וגם בשל כך שהוא, הנאשם, היה מסובך בפשיטת רגל, ולא יכל היה לרשום על שמו חברה (עמ' 55, שורות 5 - 11).

כאשר עומת על ידי התובע, עם גרסתו במשטרה, ונשאל מדוע לא אמר בחקירתו במשטרה, שהחברה היא בבעלות אחיו, טען הנאשם כי הוא לא נשאל, ולכן לא אמר זאת (עמ' 55, שורות 14 - 15).

כאשר עומת על ידי התובע, עם גרסתו בחקירה, בה הצהיר כי הוא הקבלן, הוא בעל חברת הבנייה "אמפו", והפנה אותו ללשונו של הנאשם, בה הוא זקף לזכותו את הבעלות בחברה, ואת הפעילות בה, השיב הנאשם: **"אני עונה שלא שאלו אותי אז ככה אמרתי, זה התשובה שלי"** (עמ' 55, שורה 19). עם זאת, בהמשך, אישר כי הוא זה שהגיש את המכרז לבניית הפרויקט בפרדס חנה.

כאשר נשאל מי חתם על החוזה, מטעם חברת "אמפו" על החוזה עם חברת "אאורה", לבניית הדירות במגרשים נשוא כתב האישום, נרשמה הפרעה בלתי פוסקת מצד הסניגור לשאלות אלה. בשלב זה, בית המשפט נאלץ להעיר לסניגור, לבל יפריע לחקירתו הנגדית של הנאשם, כפי שעשה עד כה, והדברים לא נרשמו כדי לא לפגוע בסניגור. בהמשך, לאחר הפרעות אלה, טען הנאשם, כי על ההסכם חתם אחיו, מוראד, והוא עצמו חתם כמנהל הפרויקטים, על טופס מיוחד.

בהמשך, כאשר עומת עם הסכם הבנייה (ת/25א), אישר כי זו אכן חתימתו (הסניגור העיר, כי הוא אימת את חתימתו על ההסכם - עמ' 58 שורות 13 - 16). בהמשך, מאשר הנאשם, כי החתימה בעמ' 9 להסכם, בשם חברת "אמפו", "ייתכן והיא חתימתו (עמ' 58, שורות 20 - 22).

יצוין, כי אורי שרון, עד הגנה של הנאשם, סתר את דבריו חזיתית וטען כי הנאשם הוא הבעלים של חברת אמפו, הוא זה שחתם על הסכמי הבניה, ואחיו מוראד, שהנאשם טוען שהוא בעלי החברה, הוא בסך הכל "כולבוניק" כלשונו (עמ' 81, ש 14-15; עמ' 82 ש 20-21).

משמיעת הראיות, ניכר היה כי הנאשם הוא "המושך בחוטים", הוא המוציא והמביא, מי שניהל את כל ההתנהלות מצד חברת "אמפו", בפרויקט מול חברת "אאורה", בכל המישורים, בהתקשרות החוזית, בצדדים הכספיים, בפעילות בשטח מול בעלי המקצוע, ובפועל, הוא זה שמתנהג כבעלים, ביחס לחברת "אמפו", כך גם אישר עד ההגנה מטעמו אורי שרון.

תגובתו הספונטנית המיידית של הנאשם במשטרה, כי הוא הבעלים של חברת אמפו, משקפת כנראה את מציאות הדברים, היינו, שהנאשם הוא הבעלים של חברת "אמפו" ולא אחיו. מדבריו אף עלה, כי הוא מפעיל את החברה דרך אחיו משום שהסתבך בהליכי פשט"ר ולא יכול היה, או לא רצה, להקים חברה על שמו.

ניכר היה כי הנאשם עושה הכל כדי להרחיק את עצמו מחברת "אמפו", כולל הטענה שהוא בכלל לא הבעלים של החברה, לא מנהל אותה, אלא עובד בה רק בתור מנהל פרויקטים, כאשר כל שובל הראיות, מוביל אליו ולא אל אחיו, כמי שהיה הנושא והנותן, המוציא והמביא, ופועל בשם חברת "אמפו". בנוסף, בעימות שנערך בין המהנדס אורן הדר (ת/3), מטיח בו הדר כי הוא (הנאשם) הקבלן הראשי בפרויקט. הדר אף העיד כי הנאשם הוא הרוח החיה מאחרי חברת אמפו.

עוד התברר משמיעת הראיות, כי הנאשם פעל בעורמה בכך שהוא נוהג לחתום בשם המשפחה "סלימאן", כאשר לא ניתן לדעת איזה "סלימאן" חותם - האח שהוא הבעלים הרשמי של החברה, או הנאשם שהעיד על עצמו כי פעל באמצעות אחיו, כי הוא (הנאשם) פושט רגל.

אדגיש, כי עניין הבעלות האמיתית בחברת אמפו, אינו משמעותי כלל ועיקר לצורך הכרעת הדין, אך לעניין זה משקל רב בהערכת מהימנות הנאשם. התנהלות זו מעידה על התנהלות פתלתלה וערמומית של הנאשם, והיא מצטרפת לרושם דומה שהתקבל אצל בית המשפט, מעדותו הארוכה של הנאשם על דוכן העדים.

122. **מסמכי המחלוקת והאחריות להמצאתם והחתימה עליהם -** בכל הנוגע למסמכי המחלוקת, הנאשם טען כזכור, כי האחריות לקבלתם היא על חברת אאורה ולא עליו (הודעת הנאשם ת/1 שם בשורות 47-50; עמ' 54 לפרוט' שורות 17-19). עוד טען, כי הוא כלל לא מכיר את המהנדס פראח ג'ראיסי שחתימתו זוייפה על מסמכים אלה. הוא טען שהוא לא יודע מי הוא בכלל, הוא הכחיש מכל וכל, שהוא קיבל את המסמכים ריקים מהמהנדס אורן הדר, כפי שהדר טען. לטענתו, הדר משקר, משום סכסוך כספי שקיים בין חברת "אאורה" לחברת "אמפו", בגינו מתנהל הליך משפטי אזרחי בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

כפי שהראנו, טענת הנאשם כי הדבר באחריות חברת אאורה אין בה אמת, שהרי חוזה הבניה עליו הוא חתום מפנה אליו את האחריות לכך.

בחקירתו במשטרה כאשר הציג בפניו החוקר תצהיר של האחראי לביצוע השלד, החתום לכאורה על ידי המהנדס פראח ג'ראיסי, וטופס דיווח על עריכת בדיקה באתר הבניה, שגם עליו חתום לכאורה המהנדס פראח ג'ראיסי, ושאל לפרשם של טפסים אלה, השיב הנאשם, כי פראח ג'ראיסי הינו המתכנן שתיכנן לחברת אאורה, אך הוא לא מכיר אותו, אבל הוא זה שאמור לחתום על הטפסים. נביא הדברים כלשונם:

"ש: אני מציג בפניך שני מסמכים הראשון טופס 10 תצהיר של אחראי לביצוע שלד...והשני טופס 105 דווח על עריכת בדיקה באתר בניה...גם חתום על ידי המהנדס פרח ג'ראיסי, מה זה שני הטפסים האלה ?

ת: המתכנן שתכנן לחברת אאורה אני לא מכיר אותם, הם אלה שאמורים לחתום על הטפסים, פרח ג'ראיסי, אני לא מכיר" (ת/1 ש 47-51).

כלומר, הנאשם טוען שהוא כלל לא מכיר את המסמכים האלה, והמתכנן של חברת אאורה פרח ג'ראיסי אותו הוא לא מכיר הוא המתכנן האחראי לכך, וכל זאת גורס הנאשם כאשר כאמור המסמכים הם באחריותו.

בעימות (ת/3) שנערך בינו לבין נציג חברת אאורה אורן הדר, הטיח בו האחרון כי הוא הבעלים של חברת אמפו, הוא הקבלן המבצע והאחראי על טפסי האכלוס. הוא מסר לנאשם את מסמכי המחלוקת כשהם ריקים וקיבל אותם ממנו מלאים וחתומים עליהם מתנוססת שמו של המהנדס ג'ראיסי.

הדר הוסיף וציין כיצד הנאשם **"...משך את זה שלושה שבועות, חודש, כל פעם תירוץ אחר, בסוף נתן לי אותם..."** (שם, שורה 14), והדגיש לשאלת החוקר **"חד משמעי כן, חאלד (הנאשם - ש.ב) נתן לי אותם"** (שם, ש 28).

הנאשם הכחיש זאת אך לא היה לו שום הסבר מניח את הדעת כיצד בתור הקבלן המבצע והאחראי למסירת טפסים אלו הם הגיעו לאורן הדר, לבד מהפרחת טענה כללית על "מהנדס ביקורת" של חברת אאורה שטיפל בזה.

כפי שכבר נקבע, עדותו של הדר נמצאה אמינה ומהימנה על ידי בית המשפט. היא אף מתיישבת היטב עם הוראות חוזה הבניה המטיל את האחריות להנפקת המסמכים הנדרשים על חברת אמפו. לעומת זאת, עדותו של הנאשם סותרת את התחייבותו המפורשת בחוזה, ניכר עליה כי היא פתלתלה וחסרת אחיזה של ממש בראיות.

123. הבדיקה הגרפולוגית - כפי שכבר צוין מסקנותיהן החד משמעיות של שתי המומחיות הינה כי כתב היד המתנוסס על מסמכי המחלוקת הוא של הנאשם בשל סממנים ייחודיים המאפיינים את כתב ידו. הנאשם לא השכיל לספק הסבר מניח את הדעת לדמיון הרב בין כתב היד שעל גבי מסמכי המחלוקת לבין כתב ידו. הוא אף הסכים לדמיון הרב בין כתבי היד, אך התמיד בהכחשתו כי אין המדובר בכתב ידו. הכחשתו היתה דחוקה וניכרת הייתה המבוכה כשהעיד והוטח בו הדמיון בין כתבי היד שאז הודה ואישר את הדמיון.

124. סתירה בין גרסת הנאשם לגרסת עדי ההגנה - עדי ההגנה סתרו בזה אחר זה את גרסת הנאשם. אורי שרון - סתר את טענת הנאשם כי אינו הבעלים של חברת אמפו ואישר את ההיפך מכך. עוד אישר כי הנאשם הוא זה שהיה אמון על הנפקת טופסי האכלוס. מוראד סלימאן אחיו של הנאשם - מוראד סתר את טענת הנאשם כאילו הנפקת טופסי האכלוס היתה באחריות חברת אאורה. הוא מסר כי העסיק את אותו חוסני מוסא לשם כך (עמ' 98 לפרוט' ש 3-1; עמ' לפרוט' 101 ש 29-34).

למותר לציין, כי הנאשם לא הביא לעדות את אותו חוסני מוסא ולא ביקש כל צו לאיתורו.

לאור האמור, מצאתי את גרסתו של הנאשם מלאת פירוט וסתירות, סותרות מסמכים בכתב עליהם הוא חתום, חסרת היגיון ובלתי אמינה בעליל.

125. גרסה כבושה - הנאשם מסר שתי גרסאות. האחת, במשטרה, השניה, בבית המשפט. במשטרה גרסתו היתה שהוא לא מכיר ולא יודע על מסמכי המחלוקת, וכי האחריות להנפקתם לצורך קבלת אישור אכלוס, היתה על מתכנן של חברת אאורה. בבית המשפט חזר וגרס כי הדבר היה באחריות חברת אאורה, אך טען לפתע, למעורבותו של אחד בשם חוסני מוסא שטיפל בכך, מבלי להציג שמץ ראיה לכך, תוך שדבריו אינם מתיישבים עם גרסת אחיו מוראד הבעלים הרשום של חברת אמפו. כאמור, במשטרה לא העלה ולו ברמז את מעורבותו של חוסני מוסא בהנפקת המסמכים ו/או טיפול בטופסי האכלוס חרף הטחת החשדות בו.

126. מחדלי הגנה - הלכה פסוקה מימים ימימה, שמעמידים בעל דין בחזקתו שאם יש באמתחתו ראיה שהיא לטובתו יציגנה לבית המשפט, ואם הוא נמנע מכך, ניתן להסיק, כי הדבר היה פועל לחובתו, וככל שהראיה משמעותית יותר, כך רשאי ביהמ"ש, להסיק לחובתו, מסקנות מכרעות, עקב אי הצגתה. חזקה זו יפה הן במשפטים אזרחיים והן במשפטים פליליים (י. קדמי, **על הראיות הדין בראי הפסיקה**, מהדורת 1995, בעמ' 182 ושלל האסמכתאות שם; ע"א 2275/90 **לימה חברת ישראלית נ' רוזנברג**, פ"ד מז (2) 605).

הנאשם לא הביא את אותו חוסני מוסא לעדות ולא עשה דבר וחצי דבר כדי לאתרו כדי שזה יגיע ויאשש את עמדתו. הוא לא המציא בדל ראיה התומך בגרסה כבושה זו, ואף לא הביא ראיה המעידה על תשלומים שלטענתו שולמו לאותו חוסני בעבור שירותיו להנפקת טופסי האכלוס.

הנאשם לא הגיש לבית המשפט מכתב אחד, מייל, מסרון, או ראייה כלשהי, הסותרת את התחייבותו המפורשת בחוזה הבניה, להיותו האחראי להנפקת טופסי האכלוס, וכמי שאמור לדאוג לכל המסמכים הנדרשים לשם כך, לקבלן האחראי לפי החוזה.

הנאשם לא סתר את עדותו של הדר שמסר לו את המסמכים ריקים וקיבל אותם מידיו מלאים עם חותמו של המהנדס ג'ראיסי, וביקש לתלות זאת בסכסוך כספי שלו עם חברת אאורה, שבגינו, כך טען, מתנהל הליך אזרחי בבית המשפט המחוזי. ברם, גם כאן, הנאשם לא הציג בפני בית המשפט את החומר מאותו תיק בבית המשפט המחוזי, או כל ראייה התומכת בגרסתו זו, הוא לא הראה כי אין אמת בעדותו של הדר או כי מניע פסול עמד ביסוד עדותו. ומכל מקום, הוא לא התמודד בהצלחה עם העובדה שעל פי חוזה הבניה הטיפול בטופסי האכלוס הוא באחריותו.

קבלת דבר במרמה:

127. לפי הדין קבלת "דבר" במרמה אינה חייבת להיות רכושית כלכלית בלבד ויש ליתן משמעות רחבה לקבלת טובת הנאה. כל יתרון או הישג, יכול להחשב בנסיבות המתאימות, כממלא דרישות החוק לעניין רכיבי עבירת קבלת דבר במרמה. כך למשל, נפסק, בדומה לנדוננו, כי קבלת אישור המהווה תנאי להגשת חשבון חודשי בר תשלום יכו יהווה קבלת דבר במרמה (ע"פ 115/77 אברהם לב נ' מדינת ישראל, פ"ד לב (2) 505; ראו גם ע"פ 1075/98 מדינת ישראל נ' מרדכי אופנהיים, פ"ד נד (1) 303, שם הייתה השאלה, "אם קבלת הנחת דעת הלקוחות במרמה היא "דבר" כמשמעותו בעבירת קבלת דבר במרמה". שאלה זו נענתה ע"י ביהמ"ש העליון בחיוב (ראו שם, בפסקה 28 לפסק הדין).

בנדוננו, הוכח כי עקב קבלת טופסי האכלוס הנאשם קיבל תשלום נוכח השלמת הבניה (ראו סעיף 57.1 לחוזה הבניה ת/26). הנאשם עצמו אישר שהיה צריך לקבל כספים, אם כי טען כי קיבל תשלום כולל (עמ' 51 שורות 11-26; עמ' 80 שורות 8-12). נציג אאורה המהנדס הדר תמך בממצא זה בעדותו.

סוף דבר :

128. מערכת הראיות שפרשה התביעה בפני בית המשפט הוכיחה כי הנאשם פעל בזמנים הרלבנטיים כקבלן בניה מטעם חברת אמפו העוסקת בענף הבניה. אמפו התקשרה בהסכם לבניית בתי מגורים בשני המגרשים כמפורט בכתב האישום. הנאשם היה אחראי לטיב הבניה, איכותה, ולהנפקת טופסי האכלוס בהתאם לחוקי התכנון והבניה. לצורך הנפקת טופסי האכלוס נדרש מילויים של מסמכים שונים המפורטים בכתב האישום. מסמכים אלה מעידים כי הבניה נעשתה לפי כל דין. אלה הם מסמכי המחלוקת. הוכח כי מסמכים אלה נמסרו לנאשם על ידי נציג יזמית הבניה - חברת אאורה, כשהם ריקים, כדי שידאג למילויים כדין, באמצעות מהנדס המופקד על נכונות ההצהרות הנכללות במסמכים אלה. הוכח כי הנאשם מסר אותם חזרה לנציג אאורה, כשהם מלאים ועליהם מתנוססת חתימת מהנדס פרח ג'ראיסי. הוכח כי כתב ידו של הנאשם, הוא ולא אחר, מתנוסס על מסמכים אלו, ולא כתב ידו של המהנדס ג'ראיסי. עם קבלת המסמכים נחה דעתו של נציג אאורה כי הבניה נעשתה לפי כל דין ולכן פנה והגישם לוועדה המקומית, אשר אף היא הסתמכה על נכונותם והנפיקה טופסי אכלוס (טופסי 4) ליחידות הדיור שבנתה אמפו במגרשים 268 ו- 269. באופן זה קיבל הנאשם, במרמה, טופסי אכלוס מהוועדה המקומית ועקב כך כספים מחברת אאורה.

129. לאחר בחינת הראיות הנסיבתיות שהונחו לפתחו של בית המשפט על פי המודל התלת שלבי הנוהג בפסיקה, נמצא, כי הוכח, מעבר לכל ספק, כי התרחיש היחידי המסתבר הוא, כי הנאשם הוא שמילא את המסמכים שנמסרו לו ריקים והוא זה שזייף את חתימתו של המהנדס ג'ראיסי על גביהם, ולאחר מכן מסרם לנציג חברת אאורה לשם קבלת טופסי 4 ובכדי לקבל את השלמת התשלום, המגיע לו כקבלן מבצע.

130. תמיכה ראייתית ברורה וחד משמעית כי מדובר בכתב ידו של הנאשם נמצא לנו בחוות דעתן של שתי הגרפולוגיות שהדגישו את מכלול התכונות הייחודיות המהוות מעין טביעת אצבע ומאפיין דיסטנקטיבי של הנאשם על גבי הטפסים הללו, כאשר שתיהן מדגישות כי מדובר בדרגת זיהוי גבוהה וודאית.

131. אל מול מערכת ראיות מוצקה זו סיפק הנאשם עדות פתלתלה ובעייתית בלשון המעטה אשר סתרה את חומר הראיות. כמו כן, הנאשם לא תמך בבדל ראיה את גרסתו בנקודות המהותיות, הכל כפי שפורט בהרחבה לעיל. גם עדי ההגנה שלו תמכו בגרסת התביעה וסתרו חזיתית את טענותיו בנקודות משמעותיות.

132. אשר על כן, אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ו' שבט תשפ"א, 19 ינואר 2021, במעמד הצדדים